

VROEGOP

Het nieuwsblad voor volkstuinders

jaargang 29

nr. 108

zomer 2018

www.bondvanvolkstuinders.nl

ISSN: 1873-409X

BUREN OP DE TUIN

Bomen

Tomaten

Kabouters

HERMANS BLOKHUIZEN

persoonlijk advies en kwaliteit voor een betaalbare prijs

- Stapelbare Noord Europese wandbalken in diverse diktes vanaf 50mm
- Draaikiep-ramen met isolatieglas
- Vele opties mogelijk zoals:
- Impregneren
- Montage
- Dakisolatie
- Dakpanprofielplaten
- Ook standaard schuurtje van 200x300cm
- Maatwerk geen probleem
- Eigen import

Al vele jaren dé leverancier van blokhutten op de Amsterdamse Volkstuinen.

WWW.HERMANSBLOKHUIZEN.NL

info@hermansblokhuisen.nl

tel; 0653 200 937

Houtkachel Amsterdam

De Houtkachel Specialist voor Tuinhuisen

Sayil Opzet-Oven € 75,-

Prity Mini € 195,-

Houtkachel-Amsterdam is de specialist op het gebied van houtkachels voor tuinhuisen. Wij adviseren u graag over de correcte aanleg en kunnen alle benodigdheden (van kachelpijpen tot dakdoorvoersystemen) leveren. Kom eens langs of kijk op onze website:

www.houtkachel-amsterdam.nl, Altijd meer dan 60 soorten kachels op voorraad !!

Houtkachel Amsterdam BV

Adres: Doblijn 7 (naast Tuinpark de Grootte Braak)

Telefoon: 020 4893547

Email: info@houtkachel-amsterdam.nl

Open: ma – vr 8.00 – 18.00 uur, za 9.00 – 17.00 uur

Onze naam: Pijp-Universaal verkopen wij kunststof waterleidingen en fittingen. Gaaf kopervan gaan Kane !! Wij verkopen flexibele 5 lagen pijpen. (Unipipe en eigen merk) Ziet makkelijk te verwerken in krappe ruimtes. Je buigt de pijp in een vorm en deze blijft zo zitten. Ook makkelijk te koppelen aan de kranen. 100 meter 16mm Pex-al-Pex pijp vanaf € 99,-. Kijk op www.pijpuniverseel.nl voor meer info.

Houtkachel-Amsterdam is de Grootste en Goedkoopste aanbieder van Prity Houtkachels in Nederland

Campingsport Amsterdam

Alles voor uw camper, caravan, tent en tuinhuis.

Jan van Galenstraat 271

1056 BZ Amsterdam

Tel.: 020-6128911

E-mail: info@campingsportamsterdam.nl

Levering, installatie, reparatie en onderhoud van

Zonne-energie

Omvormers

Accu's

Digitenne

Gas Accessoires

Kooktoestellen

Koelkasten

Geisers

Gas & Petroleum Verwarming

12 Volt Verlichting

www.campingsportamsterdam.nl

Openingstijden

Maandag en zondag: gesloten
Dinsdag t/m vrijdag: 09:00 – 18:00
Zaterdag: 09:00 – 16:00

1x Kristal
€39,99
/20 liter

8x Kristal
€38,99
/20 liter

15x Kristal
€37,99
/20 liter

Qlima
Kristal Actie

Overall gratis geleverd vanaf 5 stuks.
Bestellen via whats app of SMS op:

06 57 22 15 79

COLOFON

Eindredactie: Dominique Engers

Vormgeving: Nisvan van Sijl
www.nisvan.com

VROEGOP

Vroegop wordt verspreid in een oplage van 8.500 exemplaren onder de leden en aspiranten van de Bond van Volkstuinders te Amsterdam en omgeving. Verschijningsfrequentie eenmaal per kwartaal.

Vroegop is het interne Nieuwsblad van de Bond van Volkstuinders.

Het blad is opgericht in 1990 om de (nood)zakelijke informatie van het bestuur van de Bond van Volkstuinders te verspreiden onder de leden.

Een enthousiaste, vrijwillige redactie maakt door middel van aanvullende artikelen en columns van de Vroegop een tijdschrift.

Redactie en advertenties VROEGOP

P/a Bond van Volkstuinders, Volendammerweg 301, 1027 EA Amsterdam.

Telefoon: 020 – 613 28 93

e-mail: info@bondvanvolkstuinders.nl

website: www.bondvanvolkstuinders.nl

Redactiemedewerkers

Nisvan van Sijl, Dominique Engers, Marianne Croes, Ger Casparie, Gerard Schuitemaker, Gerrit Mol, Marieke de Geus en Bert Kuit.

Drukwerk: Editoo

Beeld cover: Marianne Croes

Volgende uitgave

Kopij inleveren vóór 1 september 2018

INHOUD

5	Van de voorzitter
6	Stekjes en zaden markt
8	Tomaten van zaaien tot oogsten
12	Buren op de tuin
16	Ze doet het toch niet!
18	Bomenwandeling met Bert Kuit
24	Fotoboek Volkstuinpark
26	Kabouterpad
31	Steenvruchtern snoeien
32	Puzzel

SPREEKUUR BONDSKANTOOR

Indien één van de leden of besturen van de tuinparken het Bondsbestuur wil spreken dan moet daarvoor een afspraak worden gemaakt. Dit kunt u doen door een mail te sturen naar het secretariaat van het bondsbureau, met daarin aangegeven het gespreksonderwerp.

Daarna zal er in overleg met Bondsbestuur bekeken worden wanneer dit gesprek eventueel kan plaats vinden en met welk bestuurslid. In beginsel worden deze afspraken gepland op de dinsdagochtend.

Het bondskantoor is te bereiken met buslijn 33 vanaf het Centraal Station, uitstappen bij de eindhalte aan de Volendammerweg in Amsterdam-Noord.

Festival Reuring in het Groen op het mooie volkstuinenpark Amstelglorie

Een wandelend toneelstuk tussen de rozen, literatuur bij het Jan Wolkershuisje en zomerse muzieklanken voor de vlier...

Op **zaterdag 14 juli** zijn er in en rond 20 volkstuinen op Amstelglorie culturele pareltjes te vinden.

Poëzie en toneel, veel muziek en een kinderprogramma. In de kweektuin is een pop-up theetuin, met zelfplukthee en op het speelveld staan mobiele eettentjes. Vlinder van volkstuin naar volkstuin en geniet van het groene Amstelglorie!

Trompetter het rond! De mini-optredens in het groen zijn op zaterdag 14 juli 2018 van 13-20 uur. Volkstuinenpark Amstelglorie, Jan Vroegopsingel 7, 1096 CN Amsterdam.

Iedereen is welkom en de entree is gratis. Een vrijwillige bijdrage na afloop? Heel graag!

Volg ons op Facebook, daar begint de voorpret! www.facebook.com/reuringinhetgroen

(advertentie)

Deskundige en gecertificeerde taxateurs. Duidelijk Lengkeek.

Wij helpen u graag bij het beperken van uw financiële risico's. Bijvoorbeeld door het uitvoeren van een verzekeringstaxatie, om onderverzekering te voorkomen.

Meer informatie?

www.lengkeek.nl
088 - 554 00 00

VAN DE VOORZITTER

Beste Tuinders,

Wat een uitbundig voorjaar met schitterend, groeizaam weer hebben we achter de rug. Na de lange koude wintermaanden lijkt de tuin sinds begin april met een inhaalslag bezig. Planten en struiken die normaal gesproken pas eind juni in de knop staan, waren nu in de tweede week van mei al uitgebloeid. Het groeizame seizoen is in alle hevigheid losgebarsten. De courgetteplanten dragen al vruchten en de eerste aardbeien konden al rond Moederdag worden geplukt.

Op het Bondskantoor is de afgelopen maanden minstens zo hard gewerkt als op de tuin. Na het vertrek van het hoofd Bondsbureau sinds 1 januari zijn taken verdeeld en goed mogelijk overgenomen door de diverse bestuursleden, die daar - naast hun gewone werkzaamheden - hun handen meer dan aan vol hadden. Gelukkig werden zij ter zake doende ondersteund door de medewerkers van het Bondsbureau, zodat er naast alle lopende zaken tijd overbleef om een sollicitatieprocedure te starten om op zoek te gaan naar een nieuw Hoofd Bondsbureau. Dat nieuwe Hoofd Bondsbureau is inmiddels gevonden en voorgesteld tijdens de voorjaarsvergadering. Het bondsbestuur verheugt zich op de samenwerking met Tessa van Wijnen vanaf aanstaande 1 september.

In de tussentijd gaan alle lopende zaken op het Bondskantoor natuurlijk gewoon door. Ook vinden er gesprekken plaats met de gemeente over de zich steeds meer verdichtende stad en de bedreigingen die dat voor de Volkstuinparken met zich mee blijft brengen. Met Waternet wordt gesproken over de ons opgelegde verplichting om op termijn alle tuinparken op het riool aan te sluiten. De bondsbestuursleden doen hun best om met een afvaardiging bij iedere afdelingsvergadering aanwezig te zijn. Het bondsbestuur is voornemens om dit najaar samen met de bondscommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (BCRO) u als tuinders en leden van de Bond te informeren over de lange termijn visie die is ontwikkeld. En intussen moet, net als op uw tuinen, het gras twee keer per week worden gemaaid, het pad onkruidvrij worden gemaakt en de heg worden geknipt. Want in het groeizame seizoen is het werk nooit klaar. Niet op de tuin, en niet op het bondskantoor.

Ik wens u allemaal een lange, zonnige, vruchtbare en uitbundige zomer toe, waarin u naast het harde werken ook tijd vindt om af en toe eens een moment achterover te leunen en voldaan te kijken naar het prachtige resultaat van al uw inspanningen.

Namens het bondsbestuur en bondskantoor,

Ralf Grevelink, Voorzitter

Door Dominique Engers

ZADEN & STEKJESMARKT

Al zeven jaar wordt bij ons op het tuinpark ieder voorjaar de Zaden en Stekjesmarkt georganiseerd. Een initiatief dat ik van ganser harte ondersteun. Niet alleen door mijn houten toonbanken uit te lenen maar ook door er zelf elke keer met enorm veel plezier aan deel te nemen. Het principe is even simpel als ingenieus. Het kost helemaal niks, iedereen kan eraan meedoen, iedereen wordt er blij van, en iedereen gaat met iets moois naar huis. Ik schrijf er dit stukje over omdat ik ieder tuinpark een zaden en stekjesmarkt gun. En omdat er wellicht mensen op parken zijn die na het lezen van dit stukje door mijn enthousiasme worden aangestoken en zin hebben om eens met plantjes bij ons langs te komen. Of nog beter: bij hen op het eigen park komend voorjaar ook eens zo'n markt te organiseren.

We hebben allemaal wel iets in onze tuin staan wat het heel goed doet, waar we trots op zijn en waar we eigenlijk veel te veel van hebben. In mijn tuin zijn dat bijvoorbeeld stokrozen, zonnebloemen, Oost-Indische kers en verschillende soorten munt. De munt komt op allerlei plekken op, bijna als onkruid, de

zonnebloemen worden zo groot dat ik met het zaad van één zonnebloem een weiland zou kunnen inzaaien en de stokrozen vermeerderen zichzelf zonder dat ik daar iets voor hoeft te doen. De Oost-Indische kers is een verhaal apart.

We kopen of krijgen ieder voorjaar wel wat violen, geraniums of andere kleine plantjes van het tuincentrum. Vroeger gooide ik de plastic bloempotjes altijd weg nadat ik de plantjes had verpot, maar tegenwoordig spaar en bewaar ik deze potjes. Zaad uit mijn tuin dat ik in de herfst oogst bewaar ik op een droge plek en op de eerste mooie dag in het vroege voorjaar zaai ik het uit in alle plastic potjes die ik heb bewaard. Een heerlijke dag is dat altijd, en als ik klaar ben staan daar al die potjes in lange rijen, die een prachtige belofte in zich dragen. Ik bewaar tien grotere potten voor de munt, die ik uit de grond trek op alle plekken waar ik het niet wil hebben en waar het toch de kop op steekt.

Het principe van de zaden en stekjesmarkt is simpelweg dat iedereen dat doet met zaden en overvloedige plantjes van zijn eigen tuin. De dag dat

gesloopt. Of eigenlijk laten slopen. Een deel van het plafond gaat er ook nog uit. Daar was eerst de slaapkamer van de kinderen maar ik maak er nu één grote ruimte van. Er komt een nieuw keukenblok in, een douche en een schrijftafel bij het raam, zodat dit ook een fijne werkplek wordt. Van kinderparadijs naar schrijfpaleis. Je moet eigenlijk volgend jaar terugkomen om te zien hoe het allemaal geworden is. "

Marciel serveert koud water, druiven en speltkoekjes van de Landmarkt. "Die zit hier om de hoek, een geweldige supermarkt! Ik heb een tijdje overwogen om de tuin weg te doen toen de kinderen groter werden en liever in de stad bleven om te computeren. Maar toen kwam de Landmarkt en toen dacht ik: heerlijk, ik blijf!"

We installeren ons op het terras, onder een enorme blauwe regen. "Die heb ik zelf geplant" vertelt Marciel. En de pergola heb ik laten maken. De blauwe regen is nu wel het pronkstuk van de tuin. Ik kan er zo van genieten om eronder te zitten. Helemaal als ie straks in volle bloei staat. Alles is dan paars, alles ruikt

de markt plaatsvindt is meestal een zaterdag eind april, als de voor gezaaide plantjes allemaal een centimeter of tien zijn. We kiezen voor een zaterdag omdat er dan meestal veel mensen op het park zijn, ook wanneer het geen mooi weer is. We bouwen een kraampje op vlak tegenover de ingang van het tuinpark, op een goed zichtbare plek. Iedereen brengt zijn opgekweekte plantjes en ruilt deze tegen de opgekweekte plantjes van de anderen.

De praktijk is dat de vrouw die de markt organiseert en ik de aftrap verrichten. Wij hebben samen zo'n 300 plantjes opgekweekt. We beginnen daardoor altijd met een lekkere volle kraam met heel veel plantjes. Gedurende een uur of twee is het vervolgens een komen en gaan van anderen die 10, 20 of een kruiwagen vol plantjes brengen en ook weer meenemen. Er zijn ook altijd mensen die voor de eerste keer langslopen, hun portemonnee trekken en plantjes willen kopen omdat ze ondanks alle aankondigingen van niets wisten en daarom niets te ruilen hebben. Die mensen krijgen wat plantjes van ons mee en hoeven daarvoor niets te betalen, als ze beloven volgend jaar terug te komen en dan wel zelf iets mee te brengen om te ruilen. Zo wordt de markt ieder jaar een beetje groter en bekender.

Zoals ik voornamelijk verstand heb van zonnebloemen en stokrozen, Oost-Indische kers en munt, en mensen goed kan uitleggen hoe ze met die planten tot het beste resultaat kunnen komen, zo weet iedereen die iets komt brengen desgevraagd iets uit te leggen over zijn eigen stekjes. Het resultaat is dat je bij elkaar bent met heel veel mensen, die allemaal wel iets weten over een bepaalde plant. Waardoor we met zijn allen ineens heel veel weten over heel veel planten. Behalve een uitwisseling van planten, en van kennis over planten, is de markt ook vooral een vrolijke uitwisseling van heel veel positieve energie.

Ik weet werkelijk niet wat ik leuker vind. Anderen blij maken met mijn eigen, met

trots opgekweekte plantjes, of zelf naar huis gaan met spannende stekjes van iemand anders en die verwachtingsvol in de grond stoppen. Het is een beetje zoals met surprises maken voor Sinterklaas. De surprise die je voor iemand anders maakt is minstens zo leuk als de surprise die je krijgt. Zo bijzonder is het om in augustus foto's te krijgen van mensen die ook zonnebloemen van drie meter hoog hebben staan. Omdat ze in het voorjaar mijn plantjes van tien centimeter hebben meegenomen en daar goed voor hebben gezorgd. En minstens zo leuk is het om zelf iets nieuws in de grond te stoppen en

te ontdekken dat er in je tuin prachtige nieuwe planten groeien die je nog niet kende. Ik maakte kennis met snijbiet en oogstte smakelijke rode bieten. Ik had voor het eerst succes met tomaten, en ik leerde hoe er uit aardperen enorme grote, groene planten groeien. Ik ontdekte dat lupinen het in mijn tuin héél goed doen en ik aanschouwde tenslotte het wonder van de Oost-Indische kers. Van een paar kleine plantjes, ooit onwetend door mij meegenomen van de zaden en stekjesmarkt, heb ik nu na drie jaar zoveel opbrengst dat ik er het halve park mee kan bevoorraden.

TOMATEN VAN ZAAIEN TOT OOGST

tekst en foto's Marieke de Geus

De laatste weken snoep ik me een ongeluk: aan tomaten! In het kasje in mijn volkstuin, staan zeven verschillende soorten en op mijn balkon staan er ook nog eens vijf. Want tomaten zaaien en opkweken gaat vrij gemakkelijk, heb ik gemerkt!

Ik begon in april met zaaien. Uit deze mooie tomaatjes, van Landmarkt, heb ik een paar zaadjes geplant en al snel kwamen daar de eerste zaailingen boven. Via Mevrouw Onkruid, bestelde ik nog zes leuke soorten en binnen een paar weken had ik een hele kwekerij in mijn vensterbank staan. Uit ervaring kan ik zeggen dat je snel te veel plantjes hebt. Leuk om weg te geven, weet ik nu ook uit ervaring!

Tomatenplantjes achter glas, van thuis naar de kas

De geluksvogels hadden een mooi uitzicht, op de boten en Durgerdam in de achtergrond. Maar ergens in mei verhuisden de meeste plantjes richting volkstuin. In het kasje konden ze nog even verder groeien.

Tomaten verpotten

Rond begin juni heb ik zeven soorten tomaten in grote kuipen geplant. Drie per bak. Onderin boorde ik eerst wat gaatjes, voor afwatering, en bovenop in de rand ook, om klimtouwjes aan te bevestigen. En dat was zeker nodig want vanaf het moment dat de planten de ruimte kregen groeiden ze enorm hard en konden ze wel wat steun gebruiken!

Tomaten-jungle in het kasje

Toen ik terugkwam van een weekje vakantie, kon ik niet eens meer het kasje in! De planten groeiden zelfs via het dakraampje naar buiten. De eerste tomaatjes waren overigens al klaar: Sweet Kitty, zoet en vol van smaak.

Verzorgen

Ik moest echt ingrijpen in deze jungle. De planten heb ik getopt en heel veel blad afgeknipt. Het "dieven" deed ik al vanaf het begin: het verwijderen van blaadjes die in de "oksels" groeien. De enorme planten heb ik ook opnieuw op moeten binden. Volgend jaar moet dat anders en steviger, want de lange planten vol tomaatjes krijgen best wel een gewicht. Omdat de planten in grote potten staan, moet ik ze wel regelmatig water geven. De bladeren laat je droog, want die houden niet zo van water.

Tomaten snoepen

Vanaf half augustus is het plukken, snoepen en eten geblazen. Wat een luxe om je eigen tomaatjes te kunnen oogsten! Elke keer wanneer ik er langs loop eet ik er wel een aantal en verder verdwijnen ze in salades, dahl, soepen en sauzen.

Tomatensoepen en sauzen

In mijn tuinhuisje heb ik geen staafmixer, dus gebruik ik deze ouderwetse Passer-vitte om de soep mooi glad te puren.

Mijn tomatencollectie

En welke tomaat is nou eigenlijk het allerlekkerst? De Ozart Sunset en Black Cherry zijn heel zacht van smaak maar de Sweet Kitty blinkt wel uit in zoetheid. Maar eigenlijk vind ik de combinatie van al die smaken, de stevige olijf tomaat en iets zuurdere "landmarkt" tomaat ook wel erg lekker. De Kruisbes tomaat en Mille Fleur staan leuk in salades maar vind ik minder uitgesproken. Voor dit eerste tomaten-jaar ben ik wel erg tevreden. Volgend jaar ga ik zeker weer zaaien, verpotten en oogsten! Maar voorlopig ben ik nog niet uitgegeten...

Ozart Sunset

Black cherry

Olijf tomaat

Landmarkt- tomaat

Sweet kitty

Kruisbes tomaat
ZOMER 2018

Door Dominique Engers

Foto's: Marianne Croes

BUREN OP DE TUIN

Tot ons aller genoegen is de **Vroegopredactie met ingang van dit nummer uitgebreid met schrijfster Marciel Witteman. Marciel, die haar tweede boek in voorbereiding heeft, is behalve tuinder scenarioschrijfster ook hoofdredactrice van haar eigen blad. Yoga International is door haar zelf bedacht en bestaat nu ruim een jaar. Op één van de stralende meidagen van dit voorjaar breng ik haar een bezoek op Rust en Vreugd, het park waar ze haar tuin heeft. Ik tref een slanke, jeugdige vrouw, die er niet alleen op de foto's in haar blad maar ook in werkelijkheid jaren jonger uitziet dan ze is. Op het exemplaar van Yoga International dat ze mij na afloop van het interview meegeeft, zit ze in ontspannen lotushouding op de cover.**

Marciel haalt ons op bij het hek en leidt ons via het clubhuis, een veldje vol kunstige vlechtwerken en een met gras begroeid kronkelpaadje naar haar mooi gelegen, goed verstopte tuin. "Ik heb hier een tuin gekregen toen mijn kinderen nog klein waren, en hun vader en ik net uit elkaar. Een vriendin van mij, Katinka de Maar, had en heeft hier nog steeds, een

tuin. Dat wilde ik ook! Een groot aantal vriendinnen volgde, en zo zaten wij hier in een mum van tijd ineens met een vriendinnenclub met kleine kinderen aan dit laantje. Iedereen vond het te gek, de kinderen speelden met elkaar, we aten met elkaar, hielpen elkaar met van alles. Fijne jaren waren dat. Inmiddels zijn een aantal vriendinnen weer vertrokken omdat ze bijvoorbeeld een huis met tuin kregen. De kinderen zijn allemaal groot en de meesten wonen op zichzelf. Mijn kinderen beginnen het hier net weer een beetje leuk te vinden, nadat ze jarenlang nauwelijks zijn langs geweest, en de dochter van Katinka heeft hier inmiddels haar eigen tuin."

Wanneer we de tuin van Marciel oplopen worden we geïnteresseerd begroet door een imposante, ranke, kaneelkleurige abessijn die loom van de bank afspringt, zich uitrekt en een kopje komt geven. "Dat is Pumba", zegt Marciel, die hem liefdevol aanhaalt. "Hij is 15 jaar oud en gaat al van kleins af aan mee naar de tuin. Wanneer ik hem hier uit de auto laat loopt ie voor me uit naar mijn tuinhuis. Ik laat hem hier ook rustig een nachtje alleen als ik terugga naar de stad. Hij

heeft het hier heerlijk."

In het tuinhuis van Marciel lijkt een verbouwing aan de gang. "Ja, ik heb de afgelopen dagen alle muren eruit gesloopt. Of eigenlijk laten slopen. Een deel van het plafond gaat er ook nog uit. Daar was eerst de slaapkamer van de kinderen maar ik maak er nu één grote ruimte van. Er komt een nieuw keukenblok in, een douche en een schrijftafel bij het raam, zodat dit ook een

fijne werkplek wordt. Van kinderparadijs naar schrijfpaleis. Je moet eigenlijk volgend jaar terugkomen om te zien hoe het allemaal geworden is. ”

Marciel serveert koud water, druiven en speltkoekjes van de Landmarkt. “Die zit hier om de hoek, een geweldige supermarkt! Ik heb een tijdje overwogen om de tuin weg te doen toen de kinderen groter werden en liever in de stad bleven om te computeren. Maar toen kwam de Landmarkt en toen dacht ik: heerlijk, ik blijf!”

We installeren ons op het terras, onder een enorme blauwe regen. “Die heb ik zelf geplant” vertelt Marciel. En de pergola heb ik laten maken. De blauwe regen is nu wel het pronkstuk van de tuin. Ik kan er zo van genieten om eronder te zitten. Helemaal als ie straks in volle bloei staat. Alles is dan paars, alles ruikt zo lekker, je hoort de hommels zoemen. Blij, en bijna high word ik daarvan.” Ook de fruitboompjes in de tuin heeft ze zelf aangeplant. “De kers doet het eigenlijk helemaal niet. Daar zit af en toe één kers in en daar duikt dan meteen een merel bovenop die hem opeet. De pruim blijft

moeilijk. Het ene jaar vol in bloei, het andere jaar zit er geen vrucht in.” Met de peer heeft ze wisselend succes maar de appel stelt eigenlijk nimmer teleur. “Die doet het krankzinnig goed en geeft ieder jaar heel veel vruchten. Lekker appeltjes, wel zuur, maar ik maak er graag appelmoes van.”

De afgelopen twee jaar had ze de tuin een beetje verwaarloosd maar nu vindt ze het heel fijn er veel te kunnen zijn en verheugt ze zich op de aanpassingen in het huisje. “Het is echt veel werk hoor, zo’n tuin. Vooral in het groeizame seizoen. En voor een vrouw alleen is het erg veel werk. En ik had ook niet altijd geld om direct mensen in te huren voor de zwaardere klussen. Toen ik hier ooit kwam was de tuin enorm verwaarloosd. Het huisje ook, het was slecht onderhouden en er moest van alles aan het dak gebeuren. De tuin moest opgehoogd en er moest een drain geplaatst omdat hele stukken onder water stonden. Ingewikkelde zaken die ik echt niet allemaal zelf kon, en ook niet in één keer kon laten doen. Maar elke keer begon ik toch weer vol goede moed. Sinds anderhalf jaar heb ik een vriend die

de tuin ook heel leuk vindt, en die veel doet en veel kan. Mijn vriendinnen en mijn moeder vinden het een hele goeie man. En ikzelf eigenlijk ook wel." Ze schatert.

Ze zit inmiddels alweer acht jaar in het bestuur van het tuinpark. "Dit wordt wel mijn laatste jaar in het bestuur. Het is goed als er nieuw bloed komt. Ik heb het acht jaar gedaan en kwam er eigenlijk in terecht omdat ik dat schoffelen in het groen nogal een zinloze bezigheid vond. Ik ben beter in communicatie, in ouwehoeren, in schrijven en ik wilde me graag voor het tuinpark inzetten op een manier die beter bij mij paste. Ik schreef jaren een column voor ons eigen krantje, en heb zin om voor de Vroegop te gaan schrijven. En ik doe naast de bestuurswerkzaamheden allerlei andere dingen op het park. Ik zit in de feestcommissie en ik geef samen met Katinka yogalessen in het clubhuis die ook toegankelijk zijn voor mensen van buiten het park. Onze lessen worden steeds drukker. Leuk!"

Onderweg terug naar de auto passeren we wat kippen, die door het hoge gras lopen te scharrelen. "Die horen bij de tuin, vertelt Marciel, "de eieren worden verkocht achter de bar en de opbrengst gaat in de pot van het park." Ze wijst ons nogmaals op de vlechtwerken die her en der verspreid staan. "Het park is prachtig en heel natuurlijk. Het is een reservaat voor allerlei diersoorten die behouden moeten blijven. Daar op dat eilandje broeden ijsvogeltjes. We doen ons best het tuinpark toegankelijker te maken voor veel meer mensen dan de tuinders alleen. We nodigen buurtgenoten uit om hier te komen wandelen, of yogalessen te komen volgen. We organiseren af en toe een borrel. We proberen te organiseren dat er een stuk groen tot een soort schooltuin wordt gemaakt voor de kleinere kinderen. We hebben veel plannen. Ik vind het een interessante ontwikkeling hoe de tuin van een gesloten gemeenschap steeds meer open wordt, met steeds meer sociale activiteiten. En ik kan niet genoeg benadrukken hoe dankbaar ik ben voor al die vrijwilligers die hier helpen om dat mogelijk maken. Die er ondanks hun werk en hun drukke leven altijd zijn. Schrijf dat maar op! Dat ik, Marciel, heel erg trots op al die mensen ben."

ZE DOET HET TOCH NIET!

Vele seizoenen geleden, toen ik nog mahoniebruin haar had en een appelfrisse huid en toen Willem Alexander nog geen waardig monarch en verantwoordelijk huisvader was maar rondhoste als Prins Pils, woonde ik op een bovenetage in de Pijp. Ik leidde een eind twintigers, begin dertigers bestaan, zoekend naar mijn bestemming in het leven, vol van werk, film en theaterbezoek en andere frivole bezigheden.

Mijn levenspartner was een mollige rode kater die me allang niet meer verwijtend aankeek als ik na uren afwezigheid, moe van alle activiteiten, om 1 uur 's nachts schuld bewust een stuk kabeljauw voor hem kookte om het goed te maken. Berustend sprong hij op schoot als ik op de bank ging liggen om alle indrukken van de dag te verwerken. Als jij dat allemaal nou zo nodig wil, spinde hij me goedmoedig toe en draaide zich een paar keer rond voor hij zich als een warme rode reuzebol pluis en liefde in mijn schoot nestelde.

Dit leven was okay, ik had er op een onschuldige egocentrische manier plezier in. Behalve de onvermijdelijke jeugdtrauma's en het overlijden van mijn vader op twintigjarige leeftijd was me weinig naars overkomen. Ik was gezond, had een flink aantal vrienden, bevredigend werk en genoeg belangstelling en energie om alle dagen drie keer te vullen. Mijn grootste problemen waren dat ik mijn studie niet had afgemaakt en moeizaam met mijn moeder op kon schieten. En oh ja, dat ik geen discipline had en dus niet op tijd naar bed ging en mijn huis niet op orde kon houden. Maar dat geeft niet als je niemand behalve een rode kater je huis binnenlaat en met weinig slaap toekunt.

Bij mijn vele activiteiten hoorden ook regelmatige bezoeken aan een tuinpark waar een toenemend aantal van mijn vrienden huisjes kochten en verbleven. We kaarten en speelden bordspellen, hielden bbq's en praatten lange avonden bij kaars- en maanlicht over onze onvrede met werk en over de sneue

bazen die daar rondliepen en ons beknotten in onze originaliteit.

In een opwelling schreef ik me in op de wachtlijst met het plan om ooit zelf een huisje te kopen. Okay, ik had nog nooit getuind, ik hield niet van klussen en ik had niet eens de tijd om mijn etage op te ruimen. maar ach, a girl can dream. Ik bezocht zelfs een paar huisjes en kwam soms bijna tot een aankoop maar schrok elke keer terug voor de verantwoordelijkheid die een eigen woning zou meebrengen. "Ze doet het toch niet!" Het werd een gevleugeld woord bij mijn vrienden die braaf megingen om de huisjes te keuren. Ze voorzagen me van allerlei goedbedoelde adviezen over zon- en schaduwtuinen die mijn keuzestress aanwakkerden. En hun verstandige waarschuwingen tegen hardnekkige onkruiden zoals heermoes en zevenblad maakte me kopschuw.

Midden dertig werd dit relatief zorgeloze bestaan doorkruist door opkomende onrustige gevoelens met bijbehorende existentiële vragen: Is dit het nu? Wat wil ik eigenlijk? Geheel in trend met de tijd besloot ik deze gevoelens ruimte te geven in een sabbatical van vier maanden rondreizen aan de andere kant van de aarde. Ik nam onbetaald verlof, zocht een huurder voor mijn etage, de dikke rode kater werd ondergebracht bij een lief gezin. Samen met de traditionele homovriend van de moderne 30ers vrouw (het leven is een cliché) trok ik aan de hand van de Lonely Planet door Australië, Nieuw Zeeland en Maleisië. We zagen vele "arguably the most beautiful place on earth" en genoten volop van vrijheid, natuur, nieuwe indrukken. Af en toe mailde ik naar mijn moeder en naar de thuisblijvers. Het leuke gezin berichtte dat de rode kater de bedden onderpiste. Het kwam niet echt binnen terwijl ik in het tropische regenwoud rondliep. We hadden als kerstdiner spaghetti bolognese in een baai met duizend eilanden en misten de overgang naar de euro. In Auckland zagen we de tv uitzending van het huwelijk van Willem Alexander die er heel gelukkig uitzag naast zijn exotische blondine met een traan op de

wangen. Voor gedachten over wat ik met mijn leven wilde was gelukkig geen tijd.

Terug in Nederland ging ik met tegenzin weer aan het werk en droomde na over alles wat ik had meegemaakt. De rode kater verliet opgelucht het gezin en zakte doezelend terug in zijn kalme eenzame leven op de Pijp-etage. Mijn sociale activiteiten en de gespannen omgang met mijn moeder werden opgepakt; de sfeer van natuur en ontspanning probeerde ik vast te houden op warme zomeravonden doorgebracht bij de vrienden op de tuin.

Op een van deze avonden, toen de Indonesische rijsttafel was opgeruimd en we fanatiek aan het scrabbelen waren, zei de gastheer terloops: o ja, het huisje naast ons komt vrij, misschien nog iets voor jou? Hij leek zelf zijn vraag niet heel serieus te nemen. Om een of andere reden geloofde mijn vrienden nog minder in mijn toekomstdromen dan ikzelf.

Diep in mij schrok een deel van mijn persoonlijkheid op dat lang gesluimerd had en door de lange reis zachtjes aan wakker gewiegd was. " Het huisje naast jullie? Dat aan het voetbalveld ligt? Ik had er niet zo'n beeld bij. Naaldbomen en dichte struiken blokkeerden het uitzicht op de buurtuin.

Ja, dat huisje was het. We lieten het scrabblespel liggen, staken illegaal de tuingrens over en liepen om het buurhuis heen. Ik kreeg een warm gevoel van binnen. Iets dat ik nog niet gehad had bij bezoeken aan andere huisjes. De tuin was dichtbegroeid en lag ver van het hoofdpad, het huisje was wit steen met blauwe kozijnen zoals de huisjes op de eiland en in Griekenland. Het groene voetbalveld aan de overkant van de sloot gaf ruimte en openheid.

Er volgde een officieel bezichtigingsbezoek onder leiding van de tuinhuisjesmakelaar. Ik was eerste kandidaat. De andere gegadigden van de wachtlijst liepen er voor spek en bonen bij. Ze probeerden me te ontmoedigen door met vervelende

opmerkingen over de schimmelige lucht en mogelijke vochtigheid van het huisje. Het hielp hen niets; ik was verliefd. Twee weken later was mijn laatste spaargeld op, het contract getekend en het huisje van mij.

Zo kwam ik onverwacht met één handtekening en een betaling van € 3900, als verwarde dertiger met een vroege midlife crisis terecht op een lapje grond, een half uur fietsen van de Pijp vandaan. Te ver om een stressgevoelige rode kater heen en weer te verhuizen. Na een opstartperiode met veel gewroet in de aarde en strijd met winde en klimop, brak er een bijzondere zomer voor ons aan, samen op de tuin, slapend op een matras op de grond in de woonkamer, vroeg naar bed en wakker als de zon opging. De kater was ziek maar o zo blij in het groen en tussen zijn medediertjes. We wandelden s avonds door de stille tuin bij maanlicht en luierden overdag op een matje in het gras. Werk, culturele activiteiten en bezoeken aan mijn moeder speelden zich incidenteel af aan de andere kant van het Tropenmuseum. In mijn herinnering was het de hele zomer stralend weer, net als in mijn jeugd in Bergen aan Zee.

Dit alles is vele jaren geleden. Met Willem-Alexander en mij gaat het goed, dank u. We hebben inmiddels ook de 40ers jaren volbracht, zijn op dit moment gezond en tevreden met ons leven en vieren dit jaar allebei onze vijftigste verjaardag.

Het huisje heb ik nog. De rode kater is dood, zijn niet meer mollige en rode, skelet ligt begraven in de tuin onder de appelboom. Mijn moeder en ik kunnen de laatste jaren steeds beter met elkaar opschieten.

Nieuwe levensvragen, de overgang en de herfst van mijn leven doemen in een schemerige verte op. Wellicht tijd voor een volgende lange reis?

BOMENWANDELING MET BERT

Door: Dominique Engers

Foto's: Marianne Croes

Eigen Hof.

Openstelling is bij veel tuinparken in deze tijd een sleutelbegrip aan het worden. Bijna alle volkstuinparken zijn er inmiddels in meer of mindere mate van doordrongen dat het in een drukke en zich verdichtende stad leuk en noodzakelijk is het mooie en begeerlijke groen op de parken te delen met zoveel mogelijk mensen. Ieder park doet dat op zijn eigen manier, met eigen initiatieven en activiteiten. Op veel parken begint de openstelling letterlijk en heel eenvoudig met het overdag gastvrij open zetten van het hek. Voor tuinders van andere parken die de kunst komen afkijken en inspiratie komen opdoen. Voor wandelaars, bezoekers en voorbijgangers, die op een bankje komen zitten om er een boekje te lezen. Die er komen genieten van het groen, de vogels en de dieren. Want een volkstuinpark is niet voor niets een park. En ieder park heeft zijn eigen planten- en bomensoorten. Op Eigen Hof staan veel oude, bijzondere bomen die op geen enkele andere plek in de stad te vinden zijn. We worden uitgenodigd door Bert Kuit, die er graag een uurtje met ons rondwandelt om ze ons te laten zien en er iets over te vertellen.

We treffen veel bomen die we goed kennen. We lopen langs enorme berken, ooit ontstaan uit zaailingen, die in sommige tuinen oudere sparren en dennenbomen een beetje wegdrücken. "Onvoorstelbaar hoe snel die zaailingen

groeien" zegt Bert. "Eigenlijk zijn onze individuele tuinen gewoon te klein voor dit soort bomen." We passeren eiken, beuken, en knotwilgen, waarvan sommigen best een kleine snoeibeurt zouden kunnen gebruiken. Elzen op luwe plekken, die de wind tegenhouden er met hun wortels voor zorgen dat de grond droog blijft, aldus Bert. Een tuinder die ons voorbij ziet wandelen wijst ons trots op een oude, bijna dode kersenboom in zijn tuin waar hij een blauwe regen kunstig omheen heeft geleid. Het resultaat is een kersenboom die gestut wordt door blauwe regen, en paarsblauw in bloei lijkt te staan. Een prachtig en bijzonder plaatje.

We passeren een *Prunus Spinoza*, een plant met kleine stekels en vruchtjes. "Deze bloeit als een van de eerste bomen van het jaar", vertelt Bert, "en in het voorjaar is hij één wolk van witte bloesem. Hij kost bijna niets en het is een mooie boom, maar je moet wel oppassen, want in een mum van tijd staat je hele tuin ermee vol." Bert wijst ons vervolgens op een krentenboom. "De krent is een doodgewone boom, maar je hebt er laat in het jaar veel plezier van. Hij heeft namelijk een prachtige, felrode herfstkleur." Een mispeltje treffen we ook op onze route. "Die blijft mooi klein", legt Bert uit, "en is daarom uitermate geschikt voor individuele tuinen." De Spaanse aak herken ik na enig turen als de haag die

rond mijn eigen tuin staat. “Dat klopt”, zegt Bert. “Alle tuinen op ons park hebben een haag van Spaanse aak. Maar wanneer je hem niet terugsnoot kan ie uitgroeien tot een boom als deze hier, en krijgt ie zelfs bloemen. En dit hier is een vlier.” Bert wijst een klein boompje aan met witte schermbloesem dat ik niet als vlier had herkend omdat het blad zo anders is dan het blad van mijn eigen vlier. “Er zijn heel veel soorten vlier”, aldus Bert, en kijk, deze heeft een heel sierlijk, ingesneden blad.”

De eiken op Eigen Hof staan er goed bij, constateren we. Behalve gewone eiken staan er op het park ook bijzondere, uit Italië geïmporteerde eiken die in de winter hun blad niet verliezen. “Deze eiken komen van het paleis van keizer Nero” weet Bert ons te vertellen. Hij wijst ons op een goudiep, een boom die zijn naam eer aan doet omdat de blaadjes zo transparant lichtgroen zijn dat ze bijna stralend geel licht lijken te geven. “Vroeger werd zo’n iep in een zuilvorm gesnoeid maar dat doen mensen tegenwoordig niet meer.”

Een flink aantal bomen op Eigen Hof is voorzien van een bordje met naam en toelichting op de bast. Heel handig wanneer je er zelf een kijkje wilt nemen en er een wandeling gaat maken zonder uitleg van iemand met kennis van zaken over bomen. Het valt op dat veel van de bijzondere bomen die er staan uitheems zijn, en afkomstig uit allerlei oosterse landen zoals China en Azië. Een enorme Katsoera beneemt ons de adem. Een mooie, oude dikke boom vol niervormige blaadjes met een lichtroze gloed, die ook als lange slingers langs de stam en op de dikke takken groeien. En een al even imponerende moerascypres uit China, met een kaneelkleurige bast en zachtgroen blad dat al uitloopt, waarvan Bert weet te vertellen dat ie in Europa was uitgestorven. “Het is een hele mooie bomensoort die houdt van vochtige grond. In heel Europa was de moerascypres uitgestorven maar op een goed moment werden in de Limburgse steenkoolmijnen afdrucken van bladeren gevonden. Die afdrucken hebben ze terug kunnen herleiden naar deze bomen. In China groeien ze nog steeds,

en vanuit China zijn nieuwe stekken naar Europa geïmporteerd. Op die manier hebben we deze prachtige bomen hier weer teruggekregen. En kijk, daar staat een lariks. De enige naaldbomensoort die in de winter zijn naalden verliest. En net als de vlier komt de lariks ook in heel veel soorten.”

Er is teveel te zien om op te noemen. Een kerspruim uit West Azië, een witte Moerbeï uit Oost-Azië, een Kaukasische Vleugelnoot, ze staan gebroederlijk naast essen, meidoorns en knotwilgen met flox aan hun voeten. In de heemtuin vangt een reiger een visje uit de vijver, op een bankje zitten twee mensen hun boterhammetjes op te eten. Ja, het is goed toeven op Eigen Hof, en de bijzondere bomen hier zijn in alle jaargetijden beslist een mooie wandeling waard.

fotograaf Arjen Poortman

FOTOBEEK BUITENZORG

Anderhalf jaar lang, van het voorjaar van 2016 tot en met 2017, bezocht fotograaf Arjen Poortman het intieme Tuinpark Buitenzorg in Amsterdam Noord.

Begonnen als een project met meerdere fotografen, een project van en voor de fotoacademie, bleef Arjen als enige over. Hij werd getroffen door de mensen, de tuinen, de huizen, de sfeer die hij aan trof op het gehele tuinpark.

2017 was voor tuinpark Buitenzorg een bijzonder jaar, het was het jaar dat het tuinpark 100 jaar bestond.

Tuinpark Buitenzorg is in Amsterdam het

oudste tuinpark en is nog nooit verplaatst, iets wat van veel andere echt oude tuinparken zelden gezegd kan worden.

Arjen kreeg en nam de vrijheid om op bijna alle tuinen van het Tuinpark te fotograferen. Dit resulteerde in een uitzonderlijk foto- en bladerboek met een subtiel selectie beelden van de verschillende facetten van het leven in en op dit volkstuincomplex. Een paradijs waar de anarchistische geest van het prille begin, in 1917 nog altijd voelbaar is.

Portretten van tuinders, van tuinhuizen, van tuinen. Soms dromerig en

lommerrijk, dan weer met oog voor een bijzonder detail, maar steeds met een scherpe observerende open blik.

Buitenzorg is in elk geval geen net aangeharkt park. Het 'rommelig tuinieren' wat goed is voor de natuur, is een kunst die op Buitenzorg met veel plezier wordt beleden. Daarvan vindt U in het boek veel voorbeelden. Een intiem portret van gezinnen; de kunst van het in de tuin ontspannen; de soms bonte plantcombinaties; de veelkleurigheid van de huizen en de aankleding van de tuinen; maar ook prachtige beelden van reflecties in ramen, vallend fruit.

Een boek dat de vele facetten van het tuinleven op tuinpark Buitenzorg prachtig vangt in beelden.

Buitenzorg

Arjen Poortman (fotografie), met een voorwoord door Edith Ringnalda (tuin 25).

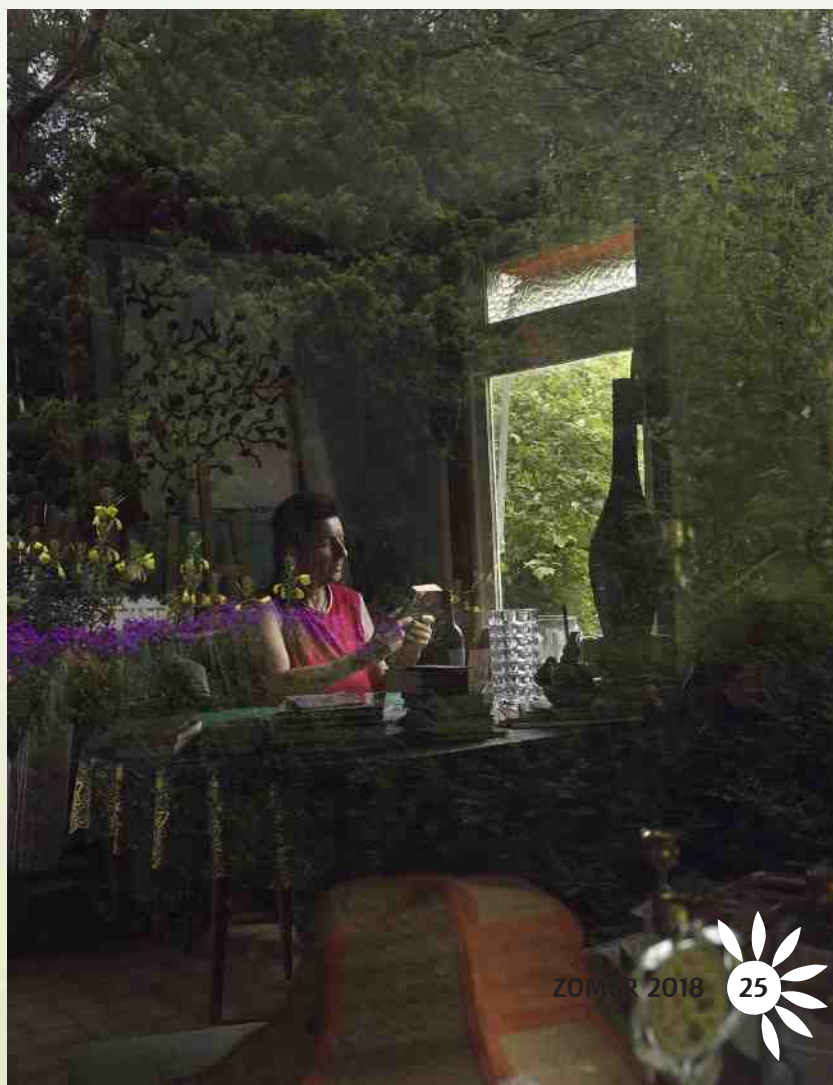
140 pagina's, [met boekenlegger]

hardcover: 30 X 22.5 cm.

Uitgegeven in eigen beheer, 2018.

Verkoopprijs: € 39,00 te bestellen bij de fotograaf per mail:

arjenpoortman@me.com

door: Dominique Engers

Foto's: Marianne Croes

KABOUTERPAD

Met ieder bezoek dat ik afleg aan een tuinpark dat het mijne niet is kom ik er opnieuw achter: elk park heeft goed bewaarde geheimen. Zo heeft Tigeno de heemtuin en Eigen Hof lanen met exotische bomen. Rust en Vreugd heeft kunstige vlechtwerken. En Dijkzicht heeft het Kabouterpad. Een smal slingerpaadje achter het sportveld langs. Goed verstopt, met water, bruggetjes, knotwilgen, hoekjes en holletjes. Langs dat pad wonen in de zomer de mooiste en grappigste kabouters van Amsterdam.

Frieda Snel, een lieve dame die van wanten en van kabouters weet, leidt ons rond en wijst ons op het bordje naast het hekje dat toegang geeft tot het pad. "Het Joop van den Wollenberg pad," staat er, naast een foto van een vrolijk lachende meneer met een sneeuw witte baard. "Deze meneer was de naamgever van het pad, en degene aan wie we het pad hebben opgedragen", vertelt Frieda. "Hij leek zelf eigenlijk heel erg op een kabouter. Hij heeft hier jarenlang op het park een tuin gehad en hij deed heel veel werk. Eigenlijk alles wat niet af kwam deed hij. Je hoort weleens zeggen dat de kabouterjes al het werk doen? Nou, bij ons was het Joop die al het werk deed."

In 2013, nu vijf jaar geleden, werd het Kabouterpad geopend. "Dat is een bijzonder verhaal" vertelt Frieda. "Joop moest zijn tuin over doen aan zijn neef omdat hij te oud werd en het onderhoud hem echt teveel was geworden. Hij deed dat met pijn in het hart want hij had altijd gezegd dat hij het liefste op

zijn tuin dood wilde gaan. De laatste keer dat Joop er nog eens op visite was, waren wij bezig de laatste hand te leggen aan het Kabouterpad en Joop heeft dat gelukkig nog gezien. Een paar uur later kreeg hij een hartaanval, op de tuin die ooit van hem was geweest. De ambulance kwam te laat en Joop is, zoals hij wilde, op de tuin overleden. Daarna is besloten om het Kabouterpad zijn naam te geven."

We lopen door het hek en betreden het pad waar de kabouters wonen. Ze zitten overal verscholen in het groen, en in alle soorten en maten. Er staan huisjes waar kabouters wonen, er staan kabouters op slippers, in bikini of met een bierflesje op hun hoofd. Klein duimpje staat er, met zijn zevenmijlslaarzen aan. Ze zitten in bomen, ze staan verscholen onder struiken, ze leunen tegen stammen langs de slootkant. Er zijn kabouters met muziekinstrumenten, met tuingereedschap of met een hengel. Een vlot, een vliegtuig, een kabelbaan, ze zijn allemaal te zien of te zien geweest op het Kabouterpad, want de mensen die het pad onderhouden verzinnen steeds wat anders.

"In de winter halen we de kabouters naar binnen" vertelt Frieda. "Er is hier een groepje mannen dat wij de krasse knarren noemen. Een van hen schildert die mooie bordjes bij de ingang en samen onderhouden zij de kabouters. In de winter worden ze gerestaureerd waar dat nodig is en krijgen ze een verfje. En in het voorjaar gaan ze dan weer als nieuw naar buiten." Ze wijst me op een uit de kluiten gewassen kaboutervrouwje met blond haar. "Zie je deze kabouter? Die was eigenlijk topless

WELKOMTE OP DE
WELKOMTE OP DE

maar dat vinden de krasse knarren dan toch niet kunnen in een bos waar grootouders met hun kleinkinderen komen wandelen. En je wilt natuurlijk ook niet dat de kabouters kou vatten. Dus deze heeft bij de laatste schilderbeurt dit mooie zwarte truitje gekregen."

Het pad ziet er eigenlijk nooit hetzelfde uit. "De kleine kinderen die hier langskomen spelen graag met de kabouters", vertelt Frieda. "Ze tillen ze op, lopen ermee rond, knuffelen ze, en zetten ze ergens anders weer terug. Er verschijnen ook weleens nieuwe kabouters op het pad. Die worden langsgebracht door mensen die bijvoorbeeld hun tuin wegdoen. Of een opa en een oma stuiten in een tuincentrum op een kabouter die ze nog nooit hebben gezien. Die kopen ze dan en laten ze achter op het pad, soms met een briefje erbij. Er is ook weleens een kabouter een tijdje weg, die dan een paar weken later ineens weer terug is. Die is dan waarschijnlijk bij een kindje uit logeren geweest."

We lopen langs een klein kabouterhuisje. "Dit was de smederij" vertelt Frieda, "maar die is ter ziele. Zo'n huisje is natuurlijk nog prima te gebruiken, dus daar zetten ze dan gewoon een ander kaboutergezin in." Midden op het pad is een klein houten kastje waar twee rijen boeken en wat spelletjes achter het glazen deurtje staan. Frieda wijst op de boomstronken rondom. "Hier kunnen kinderen boekjes tevoorschijn halen en op de stronken lekker gaan zitten lezen of een spelletje doen."

Langs de hele wandeling hangen kleine kaartjes, met op de ene kant een afbeelding van een kabouter en op de andere kant een vraag of opdracht. Ken je een liedje dat kabouters zingen? Kun je een kikkersprong maken zoals deze kabouter dat doet? Waarop zit deze kabouter heen en weer te wippen? "Het is eigenlijk een soort kabouterpuzzeltocht die we hier hebben uitgezet" vertelt Frieda. "Er was ooit eens een vrouw op het park, een schooljuffrouw, en zij bedacht zo'n puzzeltocht door het vogelbos voor het verjaardagspartijtje van haar eigen kind. Wij hebben dat idee overgenomen voor het Kabouterpad. Elk jaar is de tocht weer anders, met andere vragen, al rouleren sommige vragen om de zoveel jaar. Het groepje dat de vragen bedenkt wisselt ook steeds, want op een gegeven moment raak je een beetje uitgeput qua ideeën. Hetzelfde geldt voor het onderhoud van het pad. "Er zijn nu twee ouders die voor het

tweede jaar het onderhoud op zich genomen hebben. We hebben ook weleens een alleenstaande ouder met een kind gehad die altijd met het kind naar de werkuren kwam omdat ze geen oppas had. Dan zeiden wij: gaan jullie maar lekker samen het Kabouterpad doen.”

Terwijl we over het pad lopen te praten staat een jochie van een jaar tien vanaf het sportveld naar ons te kijken. “Dat is Niek”, zegt Frieda, “Niek is één van de boswachters. We hebben op een goed moment bedacht om oudere kinderen aan te stellen als boswachters van het Kabouterpad. In de beginjaren waren we nog weleens twintig kabouters in één keer kwijt. Als we dan gingen dreggen vonden we ze allemaal terug in de sloot. Kwajongensstreken natuurlijk, maar we hebben er echt over lopen piekeren wat we daaraan konden doen. De boswachters zijn wat oudere kinderen, en het idee is dat ze vriendjes en leeftijdsgenoten aanspreken, en het melden als er kabouters gemolesteerd worden. En dat werkt allemaal wonderwel.”

Na afloop van de wandeling drinken we nog een kopje koffie op het terras voor het clubhuis. De krasse knarren zitten er te pauzeren en boswachter Niek schuift steeds dichterbij. Hij is vanaf zijn geboorte op het park, vertelt hij, en toen hij klein was heeft ie ook heel vaak met zijn oma over het Kabouterpad gelopen en de puzzeltocht gedaan. Nu is hij met veel plezier aan zijn tweede jaar als boswachter begonnen en hij neemt zijn taak zeer serieus. Hij ruikt plastic of andere troep op als ie dat tegenkomt, hij meldt het als de brandnetels te hoog staan en corrigeert andere kinderen wanneer dat nodig is. Op mijn vraag of ie ooit zelf weleens een kabouter in de sloot heeft gegooid in zijn jonge jaren wordt het plotseling doodstil. De krasse knarren buigen zich vol verwachting voorover. Niek kan het zich niet meer zo goed herinneren want het is al behoorlijk lang geleden, maar hij geloof het niet, zegt hij na een korte aarzeling. Ik kon het mij eerlijk gezegd ook eigenlijk niet voorstellen, van zo'n goede boswachter als Niek.

De kabouters op Dijkzicht wonen nog de hele zomer op het pad. Ze zijn dol op kinderen, en ook op oma's en opa's met kleinkinderen. Breng ze gerust een bezoekje wanneer u in de buurt bent.

Op zoek naar een geschikte gasfles?
Antargaz helpt u graag verder!

Ga voor onze vertrouwde stalen
10,5kg gasfles!

Of maak kennis met de Calypso,
de makkelijke lichtgewicht gasfles:

- Ultralicht 8 kg gas / 13 kg totaal
- Uw voorraad continu zichtbaar
- Makkelijke snelkoppeling!

Meer info? www.antargaz.nl of neem contact met ons
op via info.nl@antargaz.com of 0800 - 28 554 27 (gratis).

Afsluiters . Drinkwatermeters . Drinkwatermeterputten . Flowmeters . Gasdetectie . Kunststof leidingcomponenten

MarQuest Meettechniek: telefoon: 0653 185145 . e-mail: meettechniek@marquest.biz . website: www.marquest.biz

FRUITBOMEN SNOEIEN: DE STEENVRUCHTEN

Door Gerard Schuitenmaker

De steenvruchten omvatten kers, pruim, abrikoos, perzik en amandel.

Deze familie van de prunussen dienen met zorg gesnoeid te worden.

Enkele punten:

- De steenvruchten hebben geen sterk herstelvermogen. Dit komt doordat er niet veel slapende knoppen zijn in de takken en de stam. Deze bomen worden niet oud. Een kers van meer dan 80 jaar zult u niet treffen; dat kan bij een appel- of perenboom wel.
- Snoei moet dan met zorg gedaan worden. Bij volwassen bomen is snoei minder gewenst.
- Deze groep is vatbaar voor de schimmelziekte loodglans. De schimmel komt vooral in het voorjaar en winter in de lucht voor.

Uitzonderingen: kersen, laurierkers en de sleedoorn die hebben veel slapende knoppen en kunnen flink gesnoeid worden.

Bovenstaande vereist een aangepaste snoei.

U kunt deze bomen alleen snoeien in de zomer als het droog weer is en de luchtvochtigheid laag. Dit is het geval bij oostenwind en zonnig weer. De bomen in de jeugdfase kunt u in vorm snoeien. Bij het ouder worden van de boom de snoei verminderen. U kunt bij pruimen wel bijvoorbeeld een flinke tak wegzagen in de zomer als die niet meer draagt.

Is er loodglans in de boom dan kunt u hier weinig aan doen. Loodglans is herkenbaar aan de stervende groeipunten in de boom. De takken vertonen een metaalachtige glans. Deze takken wegnippen en verbranden. De snoeigereedschappen ontsmetten door die even in vuur te houden.

Loodglans is zeer besmettelijk.

amandelboom snoeien

PUZZEL

Horizontaal

1 Vol verwachting 12 lector (afk.) 13 zin in eten 14 rijksweg (afk.) 16 Sint Lucia (in internetadres) 17 telefonisch tekstbericht 19 slee 20 boom 21 kustduin 24 beste vorm 27 zeedier 28 soort bordeauxwijn 30 internationaal VN-bureau voor de atoomenergie 31 de Franse Republiek (Fr. afk.) 32 zilver (symbool) 34 pret 35 na de maaltijd (Lat. afk.) 36 Nederlandse kampioenschappen (afk.) 37 evenzo 39 drank 41 beeld, geluid en data drager 43 de middagmaaltijd gebruiken 44 kruik 46 goedendag 48 behoefte aan drinken 51 zeer 52 medisch (afk.) 54 voorzetsel 56 getijde 58 draad die de verbinding vormt tussen zintuigen en spieren enerzijds en het centrale zenuwstelsel anderzijds 60 Honduras (in internetadres) 61 op makkelijke stoelen of banken ontspannen in een hip café, met rustige muziek en luxe hapjes en drankjes 63 vork, lepel, mes, bord, servet enz. voor één persoon aan tafel 65 provincie (afk.) 66 boksterm 67 schelp 69 edelgas (symbool) 70 megabyte (afk.) 71 edelgas 73 waterdamp 75 deelnemer aan een reünie 76 eetgelegenheid.

Verticaal

1 In goede staat 2 Republiek Libanon (op motorvoertuigen) 3 iets dat ons bijzonder aangenaam of nuttig is 4 toestel voor het opslaan van elektrische energie, om die op een andere tijd en een andere plaats weer te kunnen gebruiken 5 cent (afk.) 6 managementfilosofie die kwaliteit en klantvriendelijkheid centraal stelt (afk.) 7 Bijbelboek 8 mop 9 bediening, bv. in een hotel, en wat daarvoor in rekening gebracht wordt 10 van kantoor (afk.) 11 bevrijden 15 ruimte en werkplaats waar schepen gebouwd, hersteld of uitgerust worden 17 vlug 18 luxe brood 20 roemen 22 maanstand (afk.) 23 ingezonden mededeling (afk.) 25 opvangcentrum (afk.) 26 onder andere (afk.) 29 een stortbad nemen 33 de vertering die gemaakt is door één of een aantal personen in een openbare gelegenheid 35 soort wijnstok 37 denkbeeld 38 insect 39 slaapplek 40 stilte 42 vicaris-generaal (afk.) 45 Bijbelboek Ruth (afk.) 47 dorst lessen 49 deel van een rokkostuum 50 ober 52 spijskaart 53 voertuig dat zich zowel op het water als op het land kan voortbewegen 55 eerste maaltijd van de dag 57 iemand die tijdens het stappen geen alcohol drinkt om zodoende zijn vrienden naar huis te kunnen rijden 58 persoonlijk voornaamwoord 59 dag van de week (afk.) 60 wijze van bedrijfsvoering met speciale aandacht voor de rol van de werknemers (afk.) 62 worp 64 team 68 van de wind afgekeerde zijde van een schip 71 dit moment 72 vervoersmaatschappij (afk.) 73 mij 74 voorzetsel.

Oplossingen

U kunt uw oplossing vóór 1 augustus 2018 naar de redactie van Vroegop (zie colofon) sturen. Onder de goede inzendingen verloten wij 5 cadeaubonnen.

Uitslag winter puzzel:

De juiste oplossing voor de puzzel in het zomernummer van de Vroegop is:
JUBILEUM

Onder de vele inzendingen hebben wij vijf cadeaubonnen verloot.
De gelukkige winnaars zijn:

Mw. M. C. Brusse
Aspirant Lid

Dhr. J. M. Barneveld
Aspirant Lid

Mw. W. F. Vennik
Tuinpark: De Eendracht

Dhr. J. Boonstra
Tuinpark: De Molen

Dhr. M. Weijers
Tuinpark: Nieuwe Levenskracht

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	12					13				
14	15		16		17	18	19		20	
21	22			23		24	25		26	
27				28		29		30		
31		32	33		34		35		36	
	37			38			39		40	
41	42		43					44	45	
	46		47			48		49		
50		51			52	53		54		55
56	57			58			59			60
61			62			63		64		
65		66		67	68		69		70	
	71			72			73		74	
75						76				

© www.ruiterpuzzel.nl

Wij wensen hen veel tuinplezier.

21	64	30	29	58	76	20	44	3	17	51	50	67	9	24
----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	---	----